

Pesachim Sources 6

מהר"ם חלאווה מסכת פסחים דף ב עמוד ב

היה עומד ומקריב על גבי המזבח. איברים ופדרים שלא נתעכלו מבעוד יום דהקרבה בתחלה ליכ' בלילה אם שוה לו לטומאה לא שוה לקרבן והתם אמרי' דחזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש משום דכתיב או לבת.

רש"י מסכת ברכות דף ב עמוד א

עד שיעלה עמוד השחר - שכל הלילה קרוי זמן שכיבה.
הקטר חלבים ואברים - של קרבנות שנזרק דמן ביום.
מצותן - להעלות כל הלילה, ואינן נפסלים בלינה עד שיעלה עמוד השחר והן למטה מן המזבח, דכתיב לא ילין לבקר (שמות לד).
חלבים - של כל קרבנות.
אברים - של עולה.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כ עמוד ב

כל הלילה כשר לקצירת העומר, ולהקטר חלבים ואברים. זה הכלל: דבר שמצותו ביום - כשר כל היום. דבר שמצותו בלילה - כשר כל הלילה.

רש"י שמות פרשת משפטים פרק כג פסוק יח

(יח) לא תזבח על חמץ וגו' - לא תשחט את^ו הפסח בי"ד בניסן עד שתבער החמץ:
ולא ילין חלב חגי וגו' - חוץ למזבח:
עד בקר - יכול אף על המערכה יפסל בלינה, תלמוד לומר (ויקרא ו ב) על מוקדה על המזבח^כ כל הלילה:
ולא ילין - אין לינה אלא בעמוד השחר שנאמר עד בקר, אבל כל הלילה יכול להעלותו מן הרצפה למזבח:

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה א - ב

הלכה א

כל הקרבנות אין מקריבין אותן אלא ביום שנאמר ביום צוותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ביום ולא בלילה, לפיכך אין שוחטין זבחים אלא ביום ואין זורקין דמים אלא ביום השחיטה שנאמר ביום הקריבו את זבחו ביום הזביחה תהיה ההקרבה, וכיון ששקעה החמה נפסל הדם.

הלכה ב

כל שקרבו מתיריו ביום מעלין אותו על המזבח כל הלילה, כיצד זבחים שנזרק דמם ביום מקטירין אימוריהן בלילה עד שיעלה עמוד השחר, וכן איברי העולות מקטירין אותן בלילה עד שיעלה עמוד השחר, וכדי להרחיק מן הפשיעה אמרו חכמים שאין מקטירין האימורין ואיברי העולה אלא עד חצות הלילה.

רש"י מסכת תמורה דף יד עמוד א

אין לי אלא דברים שדרכן ליקרב בלילה - כגון אברי דעולה ופדרים כדרכי להו לעיל שיהא נותן מבוא השמש כלומר לאחר שקיעת החמה נותן על המערכה.

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף כ עמוד א

קרא כי אתא לאיברים ופדרים הוא דאתא. פי' לאיברים ופדרים דעולות תמיד של בין הערבים דחול, דאילו לאיברים ופדרים דשבת גופיה מעולות שבת בשבתו נפקא, דהיא ודאי לכל מילי משמע, ולא לשחיטה וזריקה וקבלה בלחוד כמו שהיה מפרש ה"ר יוסף ז"ל, וכן פרש"י ז"ל, וק"ל דהא אמרינן בפרק אלו קשרים (ק"ד א') עולות שבת בשבתו ולא עולות חול בשבת, וליכא למימר דאתא לעולות חול שלא הותחלה כלל מבעוד יום, דהא אפי' היה יום חול לא חזיא להקטרה בלילה, אלא ודאי הכי קאמר שאע"פ שהתחילה מבעוד יום ומשלה בה האור והיא [על] מוקדה על המזבח כל הלילה אין עושים בה שום מלאכה, וי"ל דהתם לעשות לה מערכה בפני עצמה, אבל הכא שרי להוסיף גחלים ועצים במערכה שלהם, וכן יש לפרש בפרק טרף בקלפי (יומא מ"ו א') בפלוגתא דרבה ור"ה גבי תמיד תחלתו דוחה סופו אינו דוחה ובתוספות האריכו בזה הרבה בכאן ולשם.

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יט עמוד ב

ת"ר: קידוש ידיו ורגליו ביום - אין צריך לקדש בלילה, בלילה - צריך לקדש ביום, דברי רבי, שהיה רבי אומר: לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים; רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים. תניא אידך: היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה - לאורה טעון קידוש ידים ורגלים, דברי רבי; רבי אלעזר בר"ש אומר: כיון שקידוש ידיו ורגליו מתחילת עבודה, אפילו מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש. וצריכא, דאי אשמעינן קמייטא, בההיא קאמר רבי, דפסק ליה מעבודה לעבודה, אבל בהא דלא פסק ליה - אימא מודי ליה רבי לרבי אלעזר ברבי שמעון; ואי אשמעינן בהא, בהא קאמר רבי אלעזר ברבי שמעון, אבל בהא אימא מודי ליה לרבי, צריכא. מאי טעמא דרבי? דכתיב: בגשתם. מ"ט דרבי אלעזר בר"ש? דכתיב: בבואם.

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף כ עמוד א

אמר רבי יוחנן: קידוש ידיו ורגליו לתרומת הדשן - למחר אינו צריך לקדש, שכבר קידש מתחילת עבודה. למאן? אי לרבי, האמר: פסלה לינה! אי לרבי אלעזר בר"ש, האמר: אין צריך לקדש אפי' מיכן ועד עשרה ימים! אמר אביי: לעולם לרבי, ולינה דרבנן היא, ומודי דמקרות הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה. רבא אמר: לעולם רבי אלעזר ברבי שמעון [היא, וראה ר"י דבריו] בתחילת עבודה ולא בסוף עבודה.

חדושי הגרי"ז מסכת זבחים דף כ עמוד ב

גמ' איבעיא להו יציאה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים. ועיי"ש ברש"י שפירש דהשאלה היא אם יציאה פוסלת כדרך שפוסלת בכל הקדשים שקדשו בכלי שרת, וכמובן דזה רק למ"ד לינה פוסלת, ונראה דרש"י קאי להך מ"ד דלינה מדרבנן היא וא"כ הוי חלות פסלות על הידים כדרך שחל בכל הקדשים, (דאם לינה דאורייתא א"כ אין זה חלות פסלות על הידים ורק שבטל הקידוש של אתמול דילפינן מבגשתם), וממילא שייך לחקור אם רבנן גזרו ג"כ דיהיה פסול יוצא על הידים.

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף כ עמוד א

בעי אילפא: לדברי האומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים, מי כיוור מהו שיפסלו? מי אמרינן: הני למאי? לקידוש ידים ורגלים, קידוש ידים ורגלים גופיהו לא פסול בהו לינה, או דלמא כיון דקדוש להו בכלי שרת מיפסלי?

בית הבחירה למאירי מסכת פסחים דף ג עמוד א

היולדת יש לה ימי טומאה וימי טהרה שבעת ימי טומאה ושלוש ימי טהרה לזכר וכפלים לנקבה וכשמלאו ימי טהרה לבן או לבת מביאה קרבן כבש לעולה ובן יונה או תור לחטאת ודבר זה אפי' בנפל כל שהפילה לאחר ארבעים שאלו בתוך ארבעים אינה טמאה לידה וכל שאין בה טומאת לידה אינה טעונה קרבן הא כל שאחר ארבעים טמאה וטעונה קרבן ואם לא הוכר הנפל אם זכר אם נקבה נותנין לה חומרי זכר וחומרי נקבה הואיל ומ"מ שלמו ארבעים יום לעיבורה שהוא זמן הראוי להכרה ואף על פי שלא הוכר לאיזו סבה ויושבת שבועים לטומאה ועשרים וששה ימים לטהרה ואינה מביאה קרבן עד מלאות שמונים וכל שילדה או הפילה וחזרה בימי טהרתה ונתעברה והפילה אם בתוך מלאות לולד הראשון הפילה אינה טעונה אלא קרבן אחד אלא מונה מעת שהפילה בשניה ואחר מלאות של שניה מביאה קרבן אחד לשתייהן וכן לכמה אבל אם הפילה לאחר מלאות כגון ביום פ"א אף על פי שלא הביאה עדיין קרבן ראשון טעונה שני קרבנות ולא עוד אלא אפי' הפילה בלילה שמחרתו שמונים ואחד אף על פי שאינה ראויה לקרבן ראשון עד למחר הואיל ומ"מ שלמו ימי טהרה והרי לילה זו שוה למחרתה לטומאה ר"ל שדמיה טמאים אף היא שוה לו לקרבן לטעינת קרבן שני ואי אתה מפרשה בליל מ"א ולזכר שאפי' הפילה ביום מ"א שכבר נתחייבה בקרבן ראשון אין בו חיוב קרבן שני שהרי כשתסיר מהם שבעת ימי טומאה נמצאת מפלת ביום שלשים וארבע לעיבורה והרי לא נגמרה צורת הולד עדין ואין טומאת לידה ולא חיוב קרבן לעולם עד שיוכר בין זכר לנקבה או עד שיגיע זמן הראוי לכך שזהו זמן השלמת ארבעים לעיבורה שנאמר ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת עד שיכיר בין בן לבת ודבר זה יתברר במסכת כריתות:

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ז עמוד ב

מתני'. המפלת לאור שמונים ואחד - ב"ש פוטרינן מן הקרבן, וב"ה מחייבין. אמרו ב"ה לב"ש: מ"ש אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד? אם שיוה לו לטומאה לא ישוה לו לקרבן? אמרו להם ב"ש: לא, אם אמרתם במפלת יום שמונים ואחד, שכן יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן, תאמר במפלת לאור שמונים ואחד, שלא יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן? אמרו להן ב"ה: והלא המפלת יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת תוכיח, שלא יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן וחייבת קרבן! אמרו להן ב"ש: לא, אם אמרתם יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת,

שאף על פי שאינן ראוי לקרבן יחיד ראוי לקרבן ציבור, תאמר במפלת לאור שמונים (יום) ואחד, שאין הלילה ראוי לא לקרבן יחיד ולא לקרבן ציבור, והדמים אינם מוכיחים, שהמפלת בתוך מלאת - דמיה טמאים ופטורה מן הקרבן.

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ח עמוד א

גמ'. תניא אמרו להן ב"ה לב"ש: הרי הוא אומר לבת, לרבות אור שמונים ואחד. ר' הושעיא הוה שכיח קמיה דבר קפרא, שבקיה ואתא קמיה דרבי חייא. יומא חד פגע ביה, בעא מיניה: זב שראה ג' ראיות בליל ח', מה ב"ה אומרים בדבר זה? טעמייהו דב"ה במפלת בלילה, משום דכתיב לבת, אבל זב שראה ג' ראיות בליל ח' פטרי, דלא מייתרי קראי, או דלמא לא שנא? א"ל בר קפרא: מה בבלי אומר בדבר זה? אישתיק רבי הושעיא לא אמר כלום, א"ל בר קפרא: צריכין לדברי עייא. נחזור על הראשונות: הרי הוא אומר לבת, לרבות אור שמונים ואחד. נימא כתנאי: זב שראה ג' ראיות בליל ח' - תני חדא: מביא, ותניא אידך: אינו מביא; מאי לאו תנאי היא, דהא דתניא מביא, קסבר: לילה אין מחוסר זמן, והדתני אין מביא, קסבר: לילה מחוסר זמן! אמר רב הונא בר אחא א"ר אלעזר, הני תנאי סברי: לילה מחוסר זמן, והא דתניא מביא - בזב בעל ב' ראיות, והדתניא אין מביא - בזב בעל ג' ראיות. זב בעל ב' ראיות מאי למימרא? הא קמ"ל, דוקא ראה בליל ח', אבל ביממא דז' לא, קסבר: כל ראייה שסותרת - אין מביאה לידי קרבן. אמר רבא: אמאי אוקימתא להא דתניא אין מביא - בזב בעל ג' ראיות?

רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ג הלכה ד

כל ראייה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן, כיצד ראה שתי ראיות והפסיק יום או יומים והרי הוא מונה שבעה ימים נקיים ובתוך השבעה ראה ראייה של זוב אינה מצטרפת לשתיים אלא סותרת ומתחיל למנות כמו שביארנו, אפילו ראה בתוך ימי הספירה שלש ראיות זו אחר זו, אפילו ראה אותם ביום אחד, אפילו ראה שלש ראיות בסוף יום שביעי של שבעה ימים נקיים אינו מביא קרבן שראיות אלו לסתירה הן, ראה שלש ראיות בליל שמיני מביא קרבן שאין ראיות אלו סותרין, במה דברים אמורים בזב בעל שתי ראיות אבל בזב בעל שלש ראיות בליל שמיני שלאחר שבעת ימים נקיים אינו מביא קרבן שני על שלש ראיות אלו אלא קרבן אחד על השלש הראשונות, שאע"פ שאין שלש אחרונות סותרות הרי לא יצא לזמן שראוי לקרבן והלילה מחוסר זמן הוא לכל, חוץ מיולדת שהפילה בליל שמונים ואחד שהיא מביאה קרבן שני כמו שביארנו, ודבר זה מפי הקבלה.

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף נו עמוד ב

איתמר: המחשב לאור שלישי - חזקיה אמר: כשר, רבי יוחנן אמר: פסול. חזקיה אמר כשר, דהא לא אינתיק לשריפה; רבי יוחנן אמר פסול, דהא אידחי ליה מאכילה. האוכל לאור שלישי - חזקיה אמר: פטור, דלא אינתיק לשריפה; רבי יוחנן אמר: חייב, דהא אידחי ליה מאכילה. תניא כוותיה דרבי יוחנן: קדשים הנאכלין ליום אחד, מחשבין בדמן משתשקע החמה, ובבשרן ובאימוריהן - משיעלה עמוד השחר; קדשים הנאכלין לשני ימים ולילה אחת, מחשבין בדמן משתשקע החמה, ובאימוריהן - משיעלה עמוד השחר, ובבשרן - משתשקע החמה של שני ימים.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עב עמוד ב

כי הא דיתיב רבי יוחנן וקדריש: נותר בזמנו - אינו נשרף אלא ביום, שלא בזמנו - נשרף בין ביום בין בלילה, ואיתיביה רבי אלעזר לרבי יוחנן: אין לי אלא נימול לשמיני שאין נימול אלא ביום, מנין לרבות לתשעה, לעשרה, לאחד עשר, לשנים עשר (מנין)? תלמוד לומר: וביום, ואפילו למאן דלא דריש וא"ו, וא"ו וה"י דריש; אישתיק. בתר דנפק, א"ל רבי יוחנן לר"ל: ראיתי לבן פדת שיושב ודורש כמשה מפי הגבורה, א"ל ר"ל: דידיה היא? מתניתא היא. היכא תנא ליה? בתורת כהנים. נפק תנייה בתלתא יומי, וסברה בתלתא ירחי.

חדושי הגרי"ז מסכת תמורה דף ד עמוד ב

שם, איכא מחלוקת בהא דשריפת נותר אינה אלא ביום ולא בלילה, ואיכא למ"ד דדוקא בזמנו אבל שלא בזמנו נשרפין אפילו בלילה, והנה גבי שריפת נותר ליכא לחלק כמו גבי מילה בין בזמנה לשלא בזמנה, דבנותר הרי ליכא שום דין לשריפתו ובע"כ דהא דאין שורפין בזמנו אלא דוקא ביום הוא משום דעד הבוקר עוד לא אינתק לשריפה, וחסר עדיין בעצם הדין של חפצא דנותר לשריפה וכדחזינן דאיכא למ"ד (בזבחים דף נ"ו ע"ב) דעדיין ליכא כרת באור של יום ג' ואפילו מאן דפליג ג"כ מודה דחסר עדיין בהשם נותר לענין שריפה, וכדחזינן דמהאי טעמא איכא למ"ד (שם) דאין מחשבין לאור ג' רק דסובר דכרת תלוי רק בשם נותר לענין אכילה, ואין זה דין שאין שורפין נותר בלילה כי אם דנתחדש דאין חל שם נותר לענין שריפה עד הבוקר, אבל לפי"ז קשה מש"כ התוס' בפרק הערל (דף ע"ב ע"ב בד"ה שלא בזמנו) שהקשו אהא דבא הכתוב ליתן בוקר שני לשריפתו מ"מ אמאי לא ישרפנו בלילה במוצאי יום טוב, ותירץ כיון דניתק הכתוב בוקר שני לשריפתו מקרי נותר בזמנו שאינו נשרף אלא ביום ע"ש, ושם הרי א"א לומר שעדיין לא חלה שם נותר

לענין שריפה ובפרט לפי מה דילפינן מהכא דשריפת קדשים אינה דוחה יום טוב עיין בתוס' בפרק כיצד צולין (פסחים דף פ"ג ע"ב ד"ה ליתן), וא"כ בודאי דשם נותר חל מיד בבוקר, וע"כ צ"ל לפירוש התוס' דבזמנו ושלא בזמנו הוא אם כבר חלה עליו דין שריפה מיקרי שלא בזמנה ונשרפת בלילה וכל שלא חלה עליו דין שריפה זה מקרי בזמנו ואינה נשרפת, ולכן כיון דנתמעט מבוקר שני דאין שורפין ביום טוב מקרי עוד בזמנו ואף על פי שכבר חל עלה שם נותר לגמרי אלא כיון שאין עלה דין שריפה מקרי בזמנו ואינה נשרפת בלילה, אלא דנראה דזה דוקא אי ילפינן לה מקרא מיוחד מבקר שני דנתמעט משריפה ביום טוב, אבל אי זה דאין שורפין ביום טוב הוא משום דאין עשה דוחה ל"ת ועשה כחד מ"ד, אז ודאי מקרי שחל עלה כבר דין שריפה אלא דאין יכולים לשורפה משום הל"ת ועשה, ובודאי דנקרא זה שלא בזמנו והיה צ"ל הדין שיכולים לשורפה גם בלילה.

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יט הלכה ה

אף על פי שהשלמים אסורין באכילה מתחילת ליל שלישי, אין שורפין אותן אלא ביום, בין בזמנו בין שלא בזמנו, וכן הפגול אינו נשרף אלא ביום, ואין שריפת טמא ונותר ופגול דוחה את יום טוב ואין צריך לומר את השבת, ומותר לשרוף טמא ונותר ופגול כאחד.

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף כד עמוד ב

הא דאמרינן בא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו. ודאי לאו למימרא דבלייל מוצאי י"ט אין שורפין אותו עד בקר שני, דהא אפי' ביום ראשון נשרף אלא משום שאין שורפין קדשים בי"ט, ועוד דהו"ל למיכתב בבקר באש תשרופו, אלא הכי קאמר לא תותירו ממנו עד בקר ראשון והנותר ממנו תשרפו אותו בלילה עד בקר שני קודם שתלכו מירושלים כדכתיב ופנית בבקר והלכת לאהליך דהיינו בוקרו של שני, ומ"מ קרא יתירא הוא לומר שאין שורפין קדשים בי"ט, כנ"ל, ורש"י ז"ל כתב הכי משמע והנותר ממנו לראשון עד בקר שני המתיווה ותשרפוהו, ולא נהירא דא"כ משמע דלא ישרף בלילה ומנ"ל דמשום דאין שורפין קדשים בי"ט הוא הרי אפי' במוצאי יום טוב אין נשרפין עד למחר דאלמא גזירת הכתוב הוא לשורפן בבקר שני ואין שריפתן סמוך לאיסורן, אלא משמע כדפרישית, ושוב מצאתי בירושלמי כדברי רש"י דגרסינן התם התורה אמרה אין שורפין קדשים בי"ט ואין צריך לומר בשבת מה חמית מימר כן לא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרופו אחר שני בקרים אחר בקרו של ט"ו ואחר בקרו של ט"ז, וזה כלשון רש"י, ומה שהוקשה (לו) [לי] משריפת הלילה כך הוא ודאי ששם אמרו בפירוש מעתה אין מדליקין בשמן שריפה בלילה לפי שאין שורפין קדשים בלילה ומתרחך אמר ר' יוחנן ירדו לה בשיטת ר' ישמעאל דר' ישמעאל אמר תינוק שעבר זמנו נימול בין ביום ובין בלילה כלומר אף שריפת קדשים בזמנן אין נשרפין בלילה לאחר זמנן אפי' בלילה, ומקשי מה אית לך למימר שמן שריפה שעבר זמנה נשרפת בין ביום בין בלילה אר"ש בן פזי מכיון שנטמא כמי שעבר זמנו, הרי אמרו בפירוש שאין הקדשים נשרפין עד בקר של ט"ז, בט"ו מפני שהוא י"ט ובליל ט"ז לפי שאין שורפין קדשים בתחלה בלילה.

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף כד עמוד ב

ומה תלמוד לומר עד בקר ליתן לו בקר שני לשרפתו. פי' בקר יום שני של פסח שהוא חולו של מועד דאורייתא, וקשיא לן למה לו להמתין עד בקר שני ישרפנו למוצאי ראשון, יש מתרצים דאה"נ אלא שקבע לו הכתוב זמן שישרפנו עד בקר שהוא זמן חזירתו כדכתיב ופנית בבקר והלכת לאהליך, אבל בירושלמי (בפירקין ה"א) פירשו דאין תחלת זמן שריפת קדשים אלא ביום דומיא דהקרבתם דכתיב (ויקרא ז') ביום צוותו, אבל לאחר שהתחיל ביום נשרפים והולכים בלילה, ומדמו ליה התם למילה.

רש"י מסכת יומא דף פז עמוד ב

שבע מעין שמונה עשרה - ג' ראשונות וג' אחרונות כתיקנן, ואומר הבינו באמצע, שיש בה מעין שלש עשרה ברכות, והיא תפלה קצרה שתיקנו לעוברי דרכים, ולמוצאי יום הכפורים התירו לצאת בה, מפני הטורח.

תוספות מסכת יומא דף פז עמוד ב

מתפלל שבע מעין שמונה עשרה ברכות - פירש רשב"ם טעמא משום דכיון דאכתי הוא בתענית חשוב כיוה"כ להכי מתפלל שבע ולפי שכבר פנה היום וחול הוי להכי מתפלל מעין י"ח.